

СИЛАБУС КУРСУ

Методологія наукових досліджень

Ступінь вищої освіти – магістр

Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»

Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А 7 Фізична культура і спорт

Семестр: 1

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу: д. пед. н., проф. Володимир ЧАЙКА

Контактна інформація: v.chaika@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» передбачає формування професійної компетентності майбутніх магістрів щодо здійснення наукових досліджень та використання методів спеціального дослідження в науковій та професійній діяльності, використання світових досягнень різних сфер науки задля забезпечення інтеграції її складової в європейський науковий простір; стимулювання розуміння здобувачем вищої освіти сучасних наукових здобутків, що є основою для оригінального та критичного мислення; розвиток вміння розв'язувати проблеми в галузі професійної та/або наукової діяльності.

Структура курсу

Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання

Поняття про науку, її значення для розвитку суспільства. Наукове знання: сутність та характеристика. Зміст дефініції «наукове дослідження». Класифікація наукових досліджень. Основні етапи науково-дослідницької роботи. Магістерська робота як форма науково-дослідницької роботи: загальний огляд.

Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень

Академічна доброчесність: сутність поняття та її значення у наукових дослідженнях. Основні поняття академічної доброчесності. Боротьба з плагіатом. Протидія корупції. Верифікація джерел.

Тема 3. Методологічні підходи та основні принципи здійснення

наукових досліджень

Методологія наукового пізнання. Методологічні підходи у наукових дослідженнях: сутність та застосування. Сутність поняття «принцип». Характеристика змісту принципів наукових досліджень. Класифікація принципів науки і наукового пізнання. Емпіричність, об'єктивність, реплікованість, систематичність, універсальність, системність, обґрунтованість, критичність, етичність як основні принципи здійснення наукових досліджень.

Тема 4. Методи наукових досліджень

Сутність поняття «метод» та «метод дослідження». Теоретичний та емпіричний рівні пізнання. Емпіричне пізнання: поняття, роль та завдання. Теоретичне пізнання: поняття, роль та завдання. Загальні (або загально-філософські), загальнонаукові та часткові методи наукових досліджень. Теоретичні, емпірико-теоретичні та емпіричні методи наукових досліджень. Аналіз. Синтез. Індукція. Дедукція. Аналогія. Моделювання. Абстрагування. Конкретизація. Пояснення. Формалізація. Спостереження. Експеримент.

Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень

Сутність поняття «наукова публікація». Функції наукових публікацій. Основні види та типологія наукових публікацій. Наукова монографія, наукова стаття та тези як форми відображення результатів наукових досліджень. Реферат, доповідь та виступ як наукові публікації. Методика підготовки та оформлення наукових публікацій. Форми звітності під час реалізації наукового дослідження.

Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження

Поняття актуальності дослідження та її обґрунтування. Визначення об'єкта, предмета та теми дослідження. Ознайомлення з літературою. Визначення основних напрямків дослідження. Збір та відбір інформації для реалізації дослідження. Формулювання цілей дослідження.

Тема 7. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження

теоретичного та практичного стану проблеми

Методологія та опорні теоретичні положення дослідження. Планування перебігу та прогнозованих результатів дослідження. Побудова гіпотези дослідження (нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична). Вибір методів наукового дослідження.

Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень

Загальна характеристика теоретичних досліджень. Експеримент як шлях продукування нових знань. Розробка методики проведення експерименту. Процедура обробки експериментальних даних.

Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист

Характеристика науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Етапи процесу наукового дослідження. Структура магістерської роботи. Оформлення магістерської роботи: ілюстрації, таблиці, формули, додатки. Захист магістерської роботи.

Тема 10. Апробація результатів наукового дослідження

Звіт про науково-дослідну роботу. Заявка на винахід. Апробація наукових матеріалів: наукова стаття, виступ, доповідь, реферат. Упровадження результатів наукового дослідження.

В процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувача освіти за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю 1;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методологія наукових досліджень» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті	Модульна контрольна робота охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен – 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) **	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконані завдання	Екзамен охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен – 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів). ***

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0». Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Оцінювання теоретичних питань модульного контролю відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

*** Оцінювання теоретичних питань екзамену відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

Оцінювання поточного опитування під час практичного заняття відбувається в обсязі 100 балів: 50 балів – за відповіді на питання для обговорення, 50 балів – за виконання практичного завдання. Оцінка за питання для обговорення виставляється відповідно до таблиці критеріїв

оцінювання усної або письмової відповіді; за виконання практичного завдання – таблиці критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання.

Таблиця критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді

Бали / Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
1. Повнота відповіді (усна/письмова)	Відсутня відповідь або повністю не за темою	Дуже коротка, уривчаста, не розкриває питання	Лише часткове розкриття теми, значні пропуски	Тема загалом розкрита, однак бракує важливих аспектів	Відповідь майже повна, охоплено основні аспекти	Повна, вичерпна відповідь із висвітленням усіх аспектів

2. Точність і правильність викладу (усного/письмового)	Повністю неправильна відповідь	Переважають грубі помилки	Значні неточності та спотворення понять	Загалом правильно, але є деякі неточності	Майже без помилок, є поодинокі неточності	Абсолютна правильність, наукова точність
3. Логічність і послідовність викладу (усного/письмового)	Виклад хаотичний, без зв'язку	Логіка майже відсутня, уривчастість	Послідовність мало виражена, важко простежити логіку	Є логіка, але виклад непослідовний	Логічний виклад, незначні порушення послідовності	Чітка структура, логічна й послідовна відповідь
4. Глибина розуміння	Не виявляє розуміння	Поверхневе розуміння	Обмежене пояснення, без глибини	Часткове пояснення причинно-наслідкових зв'язків	Достатнє розуміння, пояснення із прикладами	Глибоке розуміння, узагальнення, системне пояснення
5. Аргументованість відповіді (усної/письмової)	Відсутні аргументи	Аргументів мало, вони непереконливі	Аргументів достатньо, але без підтвердження	Аргументи є, але не завжди переконливі	Аргументована відповідь із прикладами	Сильна аргументація з прикладами, доказами, посиланнями
6. Застосування теорії на практиці (усне/письмове обґрунтування)	Відсутнє	Немає прикладів, лише абстрактні твердження	Наведено приклади, але недоречні	Доречні приклади, але неповні	Практичні приклади доречні та різноманітні	Теорія застосована вдало, наведено яскраві й різноманітні приклади
7. Термінологічна грамотність (усна/письмова)	Термінологія відсутня або неправильна	Використання термінів із значним помилками	Використання частково правильних термінів	Використання більшості термінів правильно, але з помилками	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
8. Комунікативні навички (усні/письмові)	Відповідь відсутня	Мовлення/стиль незрозумілі	Мовлення/стиль малозрозумілі, є труднощі у сприйнятті	Загалом зрозуміло, але не завжди чітко	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
9. Самостійність мислення (усна/письмова)	Відсутні власні думки	Лише відтворення матеріалу	Мінімальні спроби власного аналізу	Є окремі власні судження	Помітна самостійність, власні узагальнення	Високий рівень самостійності, оригінальні ідеї
10. Вміння усно відповідати на додаткові запитання / вміння давати письмові пояснення	Не відповідає	Відповідає зі значними труднощами	Відповідь неповна, з помилками	Загалом відповідає, але з паузами чи неточностями	Відповіді повні, впевнені	Відповідає впевнено, швидко й правильно на всі запитання

Таблиця критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання

Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
1. Відповідність темі та меті	Завдання відсутнє або зовсім не відповідає темі	Дуже слабка відповідність	Часткова відповідність, мета нечітка	Загалом відповідає, але є неточності	Відповідає темі та меті з дрібними недоліками	Повністю відповідає темі та меті
2. Використання сучасних підходів / технологій	Відсутні	Є лише згадка без реалізації	Використано частково	Реалізовано, але з низькою ефективністю	Використано вдало, але не повністю	Інтегровані гармонійно та ефективно
3. Чіткість і зрозумілість виконання	Робота незрозуміла	Дуже нечітка, викликає труднощі	Частково зрозуміла, але потребує уточнень	Загалом зрозуміла, але є неточності	Переважно чітка й зрозуміла	Абсолютно чітка, логічна, доступна
4. Методична доцільність	Методично необґрунтована	Дуже слабка обґрунтованість	Обмежена доцільність	Є доцільність, але не повна	Методично виправдана, з дрібними похибками	Повністю методично обґрунтована
5. Відповідність результатам навчання	Зв'язку з результатами немає	Мінімальний зв'язок	Часткове співвідношення	Забезпечує досягнення частини результатів	Відповідає більшості результатів	Чітко спрямоване на досягнення результатів
6. Навчальна (дидактична) цінність	Відсутня	Дуже низька	Обмежена	Має цінність, але недостатню	Висока цінність, корисна робота	Максимальна навчальна цінність
7. Практична реалізація (якість виконання)	Не виконане	Виконане формально, без ефекту	Виконане частково, з недоліками	Виконане правильно, але посередньо	Виконане вдало, результативно	Виконане на високому рівні, ефективно
8. Комунікативні навички (усна/письмова форма)	Відсутні	Дуже низькі, важко зрозуміти	Низькі, висловлювання нечіткі	Достатньо зрозумілі, але з недоліками	Виразні та зрозумілі	Вільна, професійна комунікація
9. Самостійність у підготовці	Відсутня	Мінімальна самостійність	Часткова, з опорою на готові матеріали	Виконано переважно самостійно	Високий рівень самостійності	Повністю авторський підхід
10. Рефлексія після виконання	Відсутня	Дуже поверхова	Часткова, неповна	Є, але без глибини	Усвідомлена, з аналізом недоліків	Глибока, з висновками щодо Вдосконалення

Оцінка за виконання завдань тренінгу – 100 балів. Під час тренінгових занять здобувач вищої освіти виконує сумарно 10 тренінгових завдань, розподілених на весь відведений для тренінгів час. За кожне тренінгове завдання здобувач вищої освіти може отримати 10 балів. Оцінювання виконання завдань тренінгу відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу.

Таблиця критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу

Критерій / Бал	0 балів	1 бал	2 бали
1. Розуміння змісту завдання	Відсутнє розуміння суті завдання	Завдання виконане частково, окремі аспекти не розкриті	Здобувач вищої освіти повністю зрозумів завдання, чітко і правильно відобразив його суть
2. Аргументованість і обґрунтованість виконання	Аргументація відсутня або невідповідна	Наведено загальні міркування без глибокого обґрунтування	Відповіді/рішення підкріплені фактами, прикладами, логічними доказами
3. Креативність і практична спрямованість	Відсутня новизна, рішення не мають практичної цінності	Ідеї загальні, частково практичні	Запропоновані оригінальні, реалістичні й практично застосовувані ідеї
4. Якість презентації результату (усної чи письмової)	Результат поданий хаотично, незрозуміло	Є недоліки у структурі чи подачі, але загалом зрозуміло	Результат представлений структуровано, логічно, зрозуміло
5. Співпраця та комунікація під час групової роботи	Не співпрацює, ігнорує колективну діяльність	Бере участь, але з посереднім внеском у групову роботу	Активно взаємодіє з командою, підтримує дискусію, враховує думки інших

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи здійснюється відповідно до таблиці критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи (максимум – 10 балів за один мініпроект; як результат – 100 балів за самостійну роботу загалом).

Таблиця критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи

Критерій / Бал	0 балів	1 бал	2 бали
1. Відповідність темі та меті	Завдання не має чіткої мети, не пов'язане з обраною технологією/методом	Є загальна мета, але вона нечітка або слабо пов'язана з обраною технологією/методом	Мета чітко сформульована, повністю відповідає обраний технології/методу та очікуваним результатам
2. Структурованість і зрозумілість інструкції	Відсутні чіткі кроки або завдання взагалі не зрозуміле для виконання.	Є часткова інструкція, але кроки описані поверхнево, є деякі неточності у формулюваннях	Є покроковий опис, інструкція зрозуміла для здобувачів освіти та логічно сформульована
3. Матеріали та наочність	Не запропоновано жодних матеріалів чи візуальної підтримки реалізації технології/методу	Матеріали або наочність присутні, але їх мало або вони не зовсім доречні	Є достатній набір наочності/матеріалів, які повністю відповідають завданню

4. <i>Практичність та реалістичність</i>	Завдання неможливо реалізувати (занадто абстрактне або відірване від освітнього процесу)	Завдання частково придатне для реалізації, але вимагає доопрацювань (надто складне, не враховано час, вік, ресурси тощо)	Завдання реально й доцільно реалізувати в освітньому процесі (час, ресурси, вік тощо підібрані адекватно)
5. <i>Креативність і результативність</i>	Завдання не відображає креативного підходу і не призводить до конкретного результату діяльності здобувачів освіти	Є елементи оригінальності, але результат не є чітким чи досяжним	Завдання креативне, оригінальне, завершується конкретним продуктом чи результатом діяльності здобувачів освіти

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	“Задовільно”	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Chaika V., Shyshak A. Creating The Educational And Developmental Environment Of

Primary School As A Pedagogical Condition For The Formation Of Information And Digital Skills In Junior Pupils. *Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної освіти сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи* : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 20-22 червня 2024 року). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. Р. 195–197.

2. Chaika V., Shyshak A, Ratushniak N., Petrytsa Y., Matskiv M. Formation of Literary Competence of Junior Schoolchildren by ICT Tools *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2023. Vol. 23(1). P. 90–100.

3. Shyshak A., Chaika V., Shcherbiak, I., Gažiová M., Tvrdon M. Forming the Ability of Younger Students to Behave Safely on the Internet. *Journal of Education Culture and Society*. Wrocław : Foundation Pro Scientia Publica, 2024. Vol. 15 No. 1. P. 333–347. Чайка В., Писарчук О. Інтелектуальна культура вчителя початкової школи як чинник інноваційної педагогічної діяльності. *Гуманітарні студії : історія та педагогіка*. 2024. № 2. С. 161–175.

4. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. 208 с.

5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

6. Городжа Л.В. Наукова стаття: як написати та опублікувати у рейтинговому виданні. Методичні рекомендації Київ: Ін-т електродинаміки НАН України. 2020. 48 с.

7. Горчинський С. В., Софілканич М. І., Горбенко І. Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 20). 9 с. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/407>

8. Демиденко Н. М. До характеристики принципів здійснення наукових досліджень. *Право.ua*. 2023. № 3. С. 189–193. URL: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2023.3.29>.

9. Загальні методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів / укл.: В. М. Островерхов, Л. І. Біловус, К. З. Возний, О.О.Луцишин, Г. Л. Монастирський, С. А. Надвиничний, С. В. Питель, С. К. Шандрук. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 83 с. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/opp/zagal_ni_rekomendacii.pdf

10. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

11. Каламбет С. В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія наукових досліджень» : для студентів спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит», 8.1810012 «Управління інноваційною діяльністю». Дніпродзержинськ, 2015. 91 с.

12. Ковальчук Л. Застосування методологічних підходів у науково-педагогічних дослідженнях. *Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічна*. 2011. № 27. С. 13–24. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/periodic/visnyk/27/02_kovalchuk.pdf

13. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.

14. Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Методологія наукових досліджень» в СДН MOODLE / В. М. Чайка, О. Я. Чикурова, А. М. Шишак. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 38 с.

15. Наукова публікація : навч. посіб. / М. М. Іжа та ін. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 190 с. Серія «Методологія дослідження: методи та техніка» : у 4 част., Ч. 1.
16. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» : навч. посіб. В. М. Костюкевич, О. А. Шинкарук, В. І. Воронова, О. В. Борисова; за ред. В. М. Костюкевича, О. А. Шинкарук. Вид. 2-ге, без змін. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту, вид-во «Олімпійська література», 2019. 528 с.
17. Про академічну доброчесність: Проект Закону України від 08.01.2024 № 10392. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a>
18. Терещук Г. В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Методика наукових досліджень». Мудл ТНПУ : вебсайт. URL: <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3685>
19. Тищенко В. О., Соколова О. В., Коваленко Ю. О. Методологія і організація наукових досліджень у фізичній культурі і спорті : курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітньо-професійних програм «Фізичне виховання», «Спорт». Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 146 с.
20. Фіялка С. Типологія наукових публікацій (на прикладі журналів із політематичного показника Social Sciences Citation Index наукометричної бази Web of Science). Вісник Книжкової палати. 2019. № 5. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_5_3.
21. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
22. Чайка В. М., Чикурова О. Я. Потенціал ChatGPT в освітньому процесі початкової школи. *Сімдесят другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки* : матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Львів, Україна – м. Переворськ, Польща, 21-22 лютого 2023 р.). Львів : ФО-П Шпак В. Б., 2023. С. 120-123.
23. Чайка В. М., Шишак А. М., Руденський Р. Є. Реалізація принципу академічної доброчесності у процесі виконання науково-педагогічних досліджень. *«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал*. 2025. № 8(48). С.2344–2354.
24. Чайка В. Саморегуляція педагогічної діяльності як особистісна форма активності педагога та вияв його суб'єктності. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 3-4 листоп. 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С. 248–252.
25. Чайка В., Петрица Ю. Ціннісні орієнтири середньої освіти та методичні аспекти вдосконалення освітнього процесу. *Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід* : збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції (13-14 травня 2021 р., м. Тернопіль). Тернопіль : Вектор, 2021. С. 172–175.
26. Чайка В.М., Шишак А.М., Ратушняк Н.О. Наукова публікація як форма відображення результатів науково-педагогічних досліджень. *«Суспільство та національні інтереси»: журнал*. 2025. № 8(16). С. 315–324.
27. Чайка В.М., Шишак А.М., Чикурова О.Я. Методологічні підходи до здійснення

науково-педагогічних досліджень: сутність та освітні можливості. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 7(53). С. 1072–1083.

28. Чуканова С. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень. Американ. б-ка НаУКМА. Київ : НаУКМА, 2017. 90 слайдів. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/10936>

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Боснюк В. 2.1. Етапи наукового дослідження. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FkWxuKuJ8RI&t=56s>
2. Види наукових публікацій Правила оформлення публікацій / Фотограмметрія зондування. YouTube. URL: https://youtu.be/-eAbc_Uzwwg?si=aHYH4Lki_rf25zSv
3. Ткаченко О. А. Поняття про рівні дослідження. Співвідношення понять методологія, метод, методика. З.П. / ПКПЦ Розуміння. YouTube. URL: <https://youtu.be/4ARwiYSYOow?si=MPhXfH8DHLonXZ-l>
4. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>